

DRAGSTJÄRD,
TREAÄLSKÄR
1996

1 (2)

Mika Pohjonen
Majavatie 3 B 4
01450 VANTAA

19.10.1996

Museovirasto
Suomen Merimuseo
Hylkysaari
00570 HELSINKI

tutkimuslupa 46/307/1996 14.6.1996

RAPORTTI SUKELLUKSISTA ALEXANDER II- JA ELISABETH OSBORNE-HYLYILLÄ HEINÄKUUSSA 1996

Museovirasto myönsi 14.6.1996 allekirjoittaneen johtamalle neljän hengen ryhmälle luvan sukeltaa otsikossa mainituilla hilyillä sekä Harald Haarfager-hilyllä. Viimeksi mainitulla hilyllä sukelluksia ei suoritettu. Luvan ehtoihin kuului mm., että suorite-
tuista sukelluksista raportoidaan museovirastolle 1.11.1996 mennessä. Seuraavassa on esitetty luvassa tarkoitettu raportti toiminnasta hilyillä.

1 ALEXANDER II *id 1013*

Sukellus suoritettiin torstaina 18.7.1996. Sukelluksesta ilmoitettiin Pirttisaaren merivartioasemalle samana aamuna. Hylky oli poijutettu, joten tukialuksena käytetty avo-
vene voitiin ankkuroida hilyn viereen.

Sukelluksen tarkoitus oli esitellä suomalaista tyypillistä puuhylkyä norjalaiselle sukellusvalokuvaaja Erling Svensenille. Svensen myös kuvasi hilyllä, mutta vallin-
neen noin 1 - 2 metrin näkyvyyden vuoksi kovin onnistuneita kuvia ei saatu. Hilyllä sukelsi kaksi sukellusparia, kumpikin noin 45 minuutin sukellukset.

Hilyn yleiskunto ei viimeksi kuluneiden 15 vuoden aikana suorittamieni useiden su-
kellusten perusteella ole kovin paljon muuttunut, joskin hilyltä on nostettu suurin osa
plokeista ja neitsyistä ja kevyempiä rakenneosia on siirrelty. Samoin vielä 1980-
luvun alkupuolella noin 100 metrin päässä hylystä ollut toinen ankkuri on kadonnut
(tämä tosin jo 1990-luvun alussa). Hilyssä olevat poijunarujujen pätkät ja mm. pieni
ankkuri kertovat runsaasta sukellustoiminnasta.

2 ELISABETH OSBORNE *id 1513*

Sukellus suoritettiin lauantaina 20.7.1996. Sukelluksesta ilmoitettiin samana aamuna
Hangon merivartioasemalle. Tukialuksena käytetystä pienveneestä pudotettiin kilon
painolla varustettu poiju tarkkojen linjojen avulla hilyn viereen ja tukialus ankkuroi-
ttiin matkan päähän hylystä. Sukeltaja vei poijun hylkyyn. Hilyllä sukelsi yksi kolmen
sukeltajan ryhmä ja yksi sukelluspari.

Svensen valokuvasi hylkyä ja vallinneessa noin 6 - 8 metrin näkyvyydessä kuvista tuli kohtalaisia. Svensen kehitti kuvat vasta Norjassa ja koska ne olivat hänen käsityksensä mukaan laadultaan lähinnä ala-arvoisia, hän on lähettänyt minulle malliksi vain yhden diasta tehdyn mustavalkoisen vedoksen, joka on liitteenä.

Olen itse sukeltanut hyllyllä ensimmäisen kerran 21.10.1989 eli ilmeisesti samana vuonna, kun hylky tuli urheilusukeltajien tietoon, ja sen jälkeen silloin tällöin eri vuosina. Vuoden 1989 jälkeen merkittävimmät vauriot hyllylle aiheutuivat käsittääkseni ensimmäisten kahden vuoden aikana, jolloin mm. keulakuvan takana sijainneet koristeelliset kaiteet (en hallitse oikeita rakennetermejä, mutta asia selvinnee...) tuhoutuivat, peräosan kaiteet vaurioituivat ja niissä olleet naakelit katosivat sekä kansilaudoitus hyllyn takaosassa kärsi.

Vuoden 1991 tilanteeseen nähden hyllyllä oli nyt tehdyn sukelluksen perusteella mielestäni tapahtunut yllättävän vähän muutoksia; peräosan kansilaudoituksesta oli ehkä irronnut muutamia lankkuja lisää ja keulapiikin valoprismat olivat kadonneet. Tosin olen sukeltanut hyllyllä vain noin 10 kertaa sitä sen kummemmin dokumentoimatta, joten käsitykseni perustuu vain muutamiiin muistiinpanoihin ja suhteellisen vähiin sukelluksiin.

Annan tarvittaessa mielelläni lisätietoja sukelluksista. Esitän myös parhaat kiitokset yhteistyöstä omasta ja Erling Svensenin puolesta.